

Afhænger adgangen til førtidspension af dine pårørende?

Af Julie Pedersen & Amalie Hermansen
Politiske konsulenter ved Den Sociale Retshjælps Fond

Når en borger retter henvendelse til systemet, så bør der ikke være forskel på, om man har et ressourcestærkt netværk bag sig, eller om man står alene. Desværre viser det sig, at borgere, hvis pårørende har de fornødne kompetencer og ressourcer til at kæmpe mod kommunen, i større grad har succes med at søge eksempelvis førtidspension.

I Danmark er det svært at finde samfundsborgere, som mener, at førtidspension ikke skal tilkendes de borgere, som ikke kan forsørge sig selv. Førtidspensionen er netop skabt for at sikre dem, som ikke har nogen eller en meget lille arbejdsevne (tilbage), muligheden for at kunne forsørge sig selv og eventuelt sine børn.

Tag for eksempel Christian¹, som er født med en psykisk sygdom, der gør, at han ikke kan arbejde. Christian er diagnosticeret med skizotypi, en undergrad af skizofreni. Grundet Christians psykiske udfordringer har han altid været kendt i kommunen. Christians største ønske er at være som alle andre, og han springer derfor ud i alle tilbud, som kommunen foreslår. Men reaktionen er den samme hver gang. Christian er i tilbuddet i cirka tre måneder, så begynder stemmerne og tankerne at tage over. Dette forløb står på i 17 år, hvor kommunen prøver med alle tænkelige tiltag. Efter denne lange proces med adskillige forsøg på almindelig arbejdsgang burde det derfor være åbenlyst, at førtidspension er den bedste mulighed for Christian.

Alligevel har det ikke været nemt for Christian at få tilkendt førtidspension. Anne, der er Christians søster, gik derfor ind i sagen med kommunen for at hjælpe Christian. Anne er jurist og er derfor godt inde i lovgivningen om førtidspension. Eftersom Anne ikke deler efternavn med Christian, fandt hun det smartest, at behandle Christians sag som hans

advokat frem for som hans søster. Anne havde nemlig tidligere erfaring med at blive talt grimt til, når hun henvendte sig som Christians søster i kommunen – en enkelt gang blev hun oplyst om, ”at hun da tydeligvis ikke vidste, hvad hun talte om”. Dette fordi Anne ikke ville acceptere, at Christian blev trukket i kontanthjælp på baggrund af en administrativ fejl fra kommunens side. Efter Anne gik ind i sagen, medførte det en ændring i behandlingen af Christian. På baggrund af Annes indblanding endte Christian med at få tilkendt den førtidspension, som han både har ret til og brug for.

Tak til <https://pixabay.com/> for lån af billede.

Christians mor er rystet over hele forløbet og udtaler til os: ”Der er slet ingen tvivl om, at Christian har fået hjælpen på grund af hans søster. Jeg ved ikke, hvad vi ville have gjort uden hende. Man sætter sin lid til systemet, men de vil ikke hjælpe os”. Hun uddyber med, at det hele har været

”forfærdeligt – en tur op ad bakke... Det har kostet på den lange bane”.

¹ Christian og Anne er pseudonymer, da vores kilder ønsker at forblive anonyme. Dette skyldes at sagen først er ved at blive afsluttet.

Christian er blot ét eksempel på den forskelsbehandling, der foregår i kommunerne. Hos SIND – Landsforeningen for psykisk sundhed, fortæller de følgende: *"Vi oplever, at mange kun får hjælp, hvis de har pårørende, der kan kæmpe for dem"*. Knud Kristensen, formand for foreningen, uddyber:

"Desværre er det nødvendigt at kende sine rettigheder, hvis man skal have de bedste muligheder for at få den hjælp, man har krav på".

I Den Sociale Retshjælps Fond hjælper vi borgere, der ikke er så heldige at have pårørende som Christians søster. Problemet er, at det kun er en lille del af de ressourcetsvage borgere, der kender til Retshjælpen og derfor får den hjælp, de har brug

for. Det siger sig selv, at mange af de borgere, der ansøger om førtidspension, ikke har forudsætnin-
gerne til at gennemskue, hvad de har ret til. Lige-
ledes har mange pårørende svært ved at gennem-
skue reglerne, og de kan derfor ikke hjælpe deres
ven eller familiemedlem. Som pårørende er det
frustrerende at være vidne til, at ens kære ikke får
hjælp og samtidig ikke være i stand til at hjælpe.
Mange pårørende føler sig magtesløse, og det kan
således være en frustrerende proces for både
borgeren og dennes pårørende at søge førtidspen-
sion.

Vi beder derfor kommunerne, politikerne og medi-
erne huske på, at alle borgere bør få den hjælp,
som de har ret til, og denne hjælp bør være uaf-
hængig af pårørendes ressourcer.